

Ansvarsfull ordination av beroendeframkallande läkemedel

Syfte och ansvar

Syftet är att förtydliga ordinatörens ansvar vid ordination, uppföljning och utsättning av beroendeframkallande läkemedel (BFL).

Berörd verksamhet

Ordinatörer av läkemedel i Kalmar län.

Riktlinje

Patienter som behandlas med BFL ska ha en ansvarig ordinator eller enhet. En ansvarsfull ordination av BFL förväntas öka patientsäkerheten och minska biverkningar, skadligt bruk, beroendetillstånd och dödlighet.

Avgränsningar

Riktlinjen avser ordination av opioider, pregabalin, bensodiazepiner och bensodiazepinliknande preparat. Riktlinjen omfattar inte behandling med BFL vid symptom orsakade av malign sjukdom, vid vård i livets slutskede samt till LARO-patienter¹.

Arbetsätt

BFL ordineras till utvalda patienter, i normalfallet tidsbegränsat. Vid korrekt medicinsk indikation kan behandlingen ha god effekt och bör inte undanhållas patienten. Bedömning av nytta och risk görs innan behandling. All behandling ska ha ett slutdatum eller en planerad uppföljning för att undvika onödigt långvarig förskrivning. Patienten ska informeras på ett adekvat sätt om planen och att det rör sig om ett BFL.

Dokumentation

Ordination av BFL ska dokumenteras i journalen, inklusive medicinsk indikation, plan för läkemedelsbehandling samt uppföljning. Bedömning av risk dokumenteras när det är indicerat. Dokumentationen är viktig för övrig vårdpersonal i kommunikation med patienten.

Ansvarsfördelning

Enligt regionrutin² är ordinator skyldig att följa upp behandlingen. Vid ändring av pågående ordination, inklusive förnyelse av recept, tar ordinatören över ansvaret för behandlingen fram till dess att annan förskrivare accepterat övertag. Är ordinatören inte tillgänglig bär enheten ansvaret för behandlingen. Om ett skadligt bruk eller beroendetillstånd uppstår ska åtgärder vidtas.

¹ Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende

² [Rutin för läkemedelsgenombgång och läkemedelsberättelse samt ansvar för den samlade läkemedelslistan](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2025-12-08	Dokumentet upprättat	Fredrik Hagerman